

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 7 sierpnia 2020 r.

ZP-NKWR.431.2.29.2020.PSZ

Pan
Artur Michał Tórz
Dyrektor
Powiatowego Ośrodka Pieczy Zastępczej
w Lubinie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 25, 29 i 30 czerwca 2020 r. na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 821), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy Piotr Szafarowicz – główny specjalista i Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili zdalnie kontrolę problemową w trybie zwykłym Powiatowego Ośrodka Pieczy Zastępczej w Lubinie przy al. Komisji Edukacji Narodowej 6a, zwanego dalej „Ośrodkiem”. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2019 r. przez Wicewojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2020 r.

Przedmiotem kontroli była ocena działalności Ośrodka w zakresie dokonywania oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej, szkolenia i kwalifikowania kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej, kierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zgodności zatrudniania pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, w okresie od dnia 1 czerwca 2019 r. do dnia kontroli, tj. 25 czerwca 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora Ośrodka pełnił pan Artur Michał Tórz, odpowiedzialny za realizację zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności Ośrodka podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Kontrola została odnotowana przez kierownika jednostki w Książce kontroli pod numerem 1/2020.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie przekazanej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, aktów prawa miejscowego oraz pisemnych oświadczeń Dyrektora Ośrodka.

Zgodnie z art. 7 ustawy, inspektorzy przeprowadzający zdalnie czynności kontrolne otrzymali od Dyrektora Ośrodka – administratora danych osobowych – pisemne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych w zakresie objętym kontrolą oraz zostali zobowiązani do zachowania ich w tajemnicy (*dowód: akta kontroli str. 27 – 28*).

Ileokroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Powiatowy Ośrodek Pieczy Zastępczej w Lubinie realizuje od dnia 1 marca 2018 r. zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Lubińskim. W okresie objętym kontrolą bieżącą działalność Ośrodka regulowała uchwała Nr 68/2018 Zarządu Powiatu Lubińskiego z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Ośrodka Pieczy Zastępczej w Lubinie, zmieniona uchwałami Nr 105/2018 z dnia 18 kwietnia 2018 r., Nr 233/2018 z dnia 9 października 2018 r. i Nr 244/2018 z dnia 31 października 2018 r. Zarządu Powiatu Lubińskiego w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Ośrodka Pieczy Zastępczej w Lubinie. Zgodnie z uchwałą Nr XL/288/2018 Rady Powiatu Lubińskiego z dnia 28 lutego 2018 r. Ośrodek jest jednostką organizacyjną Powiatu Lubińskiego działającą w formie jednostki budżetowej i posiada statut.

W okresie objętym kontrolą, w zależności od miesiąca, na terenie powiatu lubińskiego funkcjonowało od 109 do 115 rodzin zastępczych spokrewnionych, od 32 do 37 rodzin zastępczych niezawodowych, od 2 do 3 rodzin zastępczych zawodowych oraz 2 rodzinne domy dziecka. Na terenie powiatu nie działały rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne. Łączna liczba dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w rodzinnej pieczy zastępczej wynosiła odpowiednio: na dzień 1 czerwca 2019 r. – 217, natomiast na dzień 22 czerwca 2020 r. – 220. Celem oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, wyłoniono na podstawie tabelarycznego wykazu dzieci próbę kontrolną i zgodnie z Programem kontroli poddano ocenie 10 akt w sprawie (wybranych w sposób losowy) i dotyczących realizacji zadania określonego w art. 130 ustawy (*dowód: akta kontroli str. 11 – 20, 29 – 36*).

Zgodnie z art. 129 i 131 ust. 1 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu lubińskiego. W przypadkach dzieci poniżej 3 roku życia ocena dokonywana była nie rzadziej niż co 3 miesiące, natomiast w przypadkach dzieci starszych (powyżej 3 roku życia) nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Zapis art. 130 ust. 1 ustawy wskazuje, aby ocenę sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał na posiedzeniu z udziałem: rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, pedagoga,

psychologa, asystenta rodziny, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodziców dziecka, którzy nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. Powyższa lista osób jest wyczerpująca i zamknięta, co oznacza konieczność ich zaproszenia, o ile są (np. jeżeli rodzinie dziecka nie został przyznany asystent rodziny albo wobec dziecka nie zaistniała konieczność zgłoszenia do ośrodka adopcyjnego). Do udziału w posiedzeniu można również zapraszać inne osoby bliskie dziecku oraz przedstawicieli instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, lecz ich udział w posiedzeniu ma charakter fakultatywny. Na podstawie przedłożonej dokumentacji z posiedzeń, na których dokonywano oceny sytuacji dzieci z grupy kontrolnej przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, stwierdzono następujące:

- osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej lub prowadzące rodzinny dom dziecka były obecne na posiedzeniach, które odbywały się do końca lutego 2020 r. Od marca 2020 r. ze względu na wprowadzony w Polsce stan epidemii i zagrożenie koronawirusem, organizator rodzinnej pieczy zastępczej powiatu lubińskiego podjął decyzję o terminowej organizacji posiedzeń, ale tylko z udziałem pracowników Ośrodka. Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka przekazywały informacje o swoich podopiecznych zdalnie (telefonicznie lub mailowo);
- na posiedzeniach obecny był pedagog, najczęściej reprezentujący jednostki oświatowe, do których uczęszczali wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej;
- psycholog (pracownik Ośrodka) brał udział w 14 posiedzeniach na 20 poddanych ocenie. Należy zintensyfikować udział psychologa w posiedzeniach;
- z rodzinami dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej nie współpracował w okresie objętym kontrolą żaden asystent rodziny. W dokumentacji z każdego posiedzenia były jednak informacje z ośrodka pomocy społecznej gminy pochodzenia dziecka;
- o terminie każdego posiedzenia Ośrodek informował Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej – Ośrodek Adopcyjny we Wrocławiu. W sytuacji, gdy dziecko zostało zakwalifikowane do przysposobienia, przedstawiciel Ośrodka Adopcyjnego przekazywał bieżące informacje konieczne do dokonania oceny;
- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczył we wszystkich posiedzeniach;
- rodzice czwórki dzieci z grupy kontrolnej winni uczestniczyć w posiedzeniach do spraw okresowej oceny. Pomimo skutecznie doręczonych zawiadomień o terminie posiedzeń, nie odnotowano ich obecności. Rodzice pozostałych dzieci z grupy kontrolnej zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej lub miejsce ich pobytu nie było znane;

- na każde posiedzenie, które odbyło się w okresie objętym kontrolą, Ośrodek zapraszał przedstawiciela sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. W protokołach z posiedzeń nie odnotowano jednak udziału takich osób.

Szczegółowa analiza przekazanych dokumentów, w szczególności „ocena sytuacji dziecka” oraz „modyfikacja planu pomocy”, potwierdziła realizację przez Ośrodek obowiązku oceny sytuacji dziecka wynikającego z art. 129 ustawy, w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, konieczności modyfikowania planu pomocy, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, oceny stanu zdrowia, zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej oraz, w zależności od potrzeb, informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w innej placówce oświatowej, leczniczej lub jednostce działającej na podstawie przepisów o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy, Ośrodek po dokonaniu oceny sytuacji dziecka formułował pisemną opinię dotyczącą zasadności jego dalszego pobytu w pieczy zastępczej i przekazywał ją do właściwego sądu (pieczęć potwierdzająca złożenie dokumentu w biurze podawczym sądu lub wydruk przekazania skanu opinii z poczty elektronicznej) (*dowód: akta kontroli str. 46 – 378*).

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 1 i 12 ustawy, do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m.in. prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do sprawowania opieki w ramach rodzinnych form pieczy zastępczej. Powiatowy Ośrodek Pieczy Zastępczej w Lubinie, w okresie objętym kontrolą, prowadził na terenie powiatu lubińskiego kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze, której celem było pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych. Kampania informacyjna pn. „Podziel się domem” prowadzona była poprzez: zamieszczanie w lokalnych mediach (E-legnickie.pl, Lubin.pl, Regionfan.pl, Lubinextra.pl, Miedziowe.pl, Legnica.fm, E-lubin.pl, Miedziak.info.pl) ogłoszeń o naborze kandydatów na rodziców zastępczych oraz o działalności Punktu konsultacyjnego ds. rodzicielstwa zastępczego wraz z opracowanymi materiałami promocyjnymi (logo, ulotka); emitowanie spotu reklamowego na wewnętrznych nośnikach przekazu w przychodniach, urzędach i jednostkach organizacyjnych powiatu; udostępnianie artykułów opisujących działania podejmowane przez Ośrodek i ukazujących się w mediach lokalnych oraz na prywatnych profilach Facebooka przez Dyrektora i pracowników Ośrodka; przygotowywanie komunikatów dla parafii z terenu powiatu lubińskiego o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze z prośbą o odczytanie ich podczas nabożeństw niedzielnych;

zorganizowanie konferencji prasowej w dniu 1 marca 2019 r. podsumowującej pierwszy rok działalności Ośrodka; umieszczanie w komunikacji publicznej PKS Lubin w okresie od 1 do 31 marca 2019 r. plakatów promujących kampanię rodzicielstwa zastępczego; przygotowywanie i przesyłanie pism z prośbą o zamieszczenie materiałów promocyjnych Ośrodka (ulotki, plakaty, spot reklamowy) do samorządów i jednostek podległych, placówek oświatowych publicznych i prywatnych, ośrodków kultury, ośrodków zdrowia, marketów na terenie powiatu lubińskiego oraz do ośrodków kultury w powiatach ościennych; udział w imprezach plenerowych organizowanych na terenie powiatu lubińskiego celem propagowania rodzicielstwa zastępczego poprzez rozdawanie ulotek i udzielanie informacji o zasadach dotyczących naboru i szkoleń kandydatów; zorganizowanie w dniu 27 czerwca 2019 r. spotkania z dyrektorami przedszkoli w siedzibie Ośrodka, mającego na celu nawiązanie współpracy i pozyskanie kandydatów na rodziców zastępczych; organizowanie spotkań z kadrą pedagogiczną oraz rodzicami uczniów w placówkach oświatowych, z przedstawicielami i pracownikami zakładów pracy z terenu powiatu lubińskiego, mających na celu promowanie rodzicielstwa zastępczego. Dodatkowo, w związku z przypadającym w dniu 30 maja Dniem Rodzicielstwa Zastępczego oraz w dniu 1 czerwca Dniem Dziecka, Ośrodek zorganizował dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich podopiecznych uroczystość pt. „Dzień Rodzicielstwa Zastępczego – Dzień Dziecka”, która odbyła się 30 maja 2019 r. W lokalnych mediach ukazały się informacje i zdjęcia z przebiegu uroczystości. W ramach prowadzonej Kampanii dla rodzin zastępczych i ich wychowanków zorganizowano także II Piknik Integracyjny, który odbył się 14 września 2019 r. na terenie świetlicy wiejskiej w Osieku koło Lubina oraz, w ramach integracji środowiska zastępczego, III Świąteczną Akademię Talentów, która odbyła się w dniu 6 grudnia 2019 r. w Młodzieżowym Domu Kultury w Lubinie. Lokalne media zostały poinformowane o przebiegu wyżej opisanych imprez, załączono również dokumentację fotograficzną. Artykuły miały służyć nie tylko relacjonowaniu działalności Ośrodka, ale przede wszystkim promowaniu rodzicielstwa zastępczego i pozyskaniu kandydatów na rodziców zastępczych. W grudniu 2019 r. została przeprowadzona akcja „Salezjańska Paczka Pomocy”, w ramach której Ośrodek przekazał trzem rodzinom zastępczym tzw. „Salezjańskie Paczki Pomocy”, przygotowane przez uczniów Salezjańskiej Szkoły Podstawowej im. Św. Dominika Savio w Lubinie. W paczkach znalazły się, m. in. produkty spożywcze, środki czystości, artykuły higieniczne oraz słodycze dla dzieci. Celem akcji było, nie tylko wsparcie najbardziej potrzebujących rodzin zastępczych, ale przede wszystkim uświadomienie młodzieży, ich rodzicom i nauczycielom znaczenia rodzicielstwa zastępczego i ciągłej potrzeby pozyskiwania kandydatów do pełnienia tej funkcji.

W roku 2019 Powiat Lubiński, a wraz z nim także Powiatowy Ośrodek Pieczy Zastępczej w Lubinie przystąpił do Kampanii społecznej „Mie(dz) rodzinę”. Impulsem dla pomysłodawców akcji była, m. in. informacja, iż w Zagłębiu Miedziowym około 300 dzieci przebywa w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a prawie 40 z nich jest poniżej siódmego roku życia. Właśnie z myślą o najmłodszych wychowankach rozpoczęto działania promujące rodzicielstwo zastępcze. Merytoryczną opiekę nad projektem sprawowało Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce, a partnerami zaangażowanymi w realizację działań związanych z kampanią były: Miasto Legnica oraz Powiaty Legnicki, Polkowicki, Lubiński i Głogowski. Kampania rozpoczęła się 13 stycznia 2020 r., i jej założeniem było wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, m. in. poprzez zmianę świadomości mieszkańców Zagłębia Miedziowego na temat celów, wyzwań oraz codzienności rodzin zastępczych w Polsce, poprawę wizerunku rodzicielstwa zastępczego oraz wzrost liczby zgłoszeń kandydatów na rodziców zastępczych. Kampania społeczna „Mie(dz) rodzinę” została objęta patronatem przez TVP3 Wrocław oraz Gazetę Wrocławską. Planowane działania reklamowe obejmowały telewizję, prasę, internet, a także nośniki w przestrzeni miejskiej. Akcja promocyjna trwała w styczniu i lutym 2020 r. W ramach akcji powstał spot wideo pod tytułem „Pierwsze (u)rodziny” (<https://youtu.be/oao-yrkCbY4>). Na rok 2020 zostało zaplanowanych kilka imprez integracyjnych dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i ich opiekunów oraz kontynuacja promocji rodzicielstwa zastępczego w ramach Kampanii „Podziel się domem” oraz „Mie(dz) rodzinę”. W wyniku przeprowadzonych kampanii społecznych oraz zorganizowanych imprez pozyskano 17 kandydatów. Z sześcioma osobami nadal prowadzone są rozmowy, natomiast 11 osób aktualnie uczestniczy w szkoleniu dla kandydatów na opiekunów w ramach rodziny zastępczej niezawodowej, w tym 8 osób będzie brała udział również w dodatkowym szkoleniu do prowadzenia rodziny zastępczej zawodowej, rodzinnego domu dziecka i kierowania placówką opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego. Na dzień kontroli, w związku ze stanem epidemii i koniecznością zapobiegania rozprzestrzenianiu się koronawirusa, wszelkie działania zostały zawieszane do odwołania (*dowód: akta kontroli str. 37 – 41, 379 – 480*)

W ramach prowadzonej przez Ośrodek działalności diagnostyczno – konsultacyjnej w każdy pierwszy poniedziałek miesiąca prowadzony był Punkt konsultacyjny ds. rodzicielstwa zastępczego. Ponadto psycholog przeprowadzał z kandydatami badania psychologiczne predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego. W okresie objętym kontrolą przebadano 40 kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej. Ośrodek odpowiadając na potrzeby oraz trudności zgłaszane przez rodziców zastępczych, organizował również szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych, których celem było podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych. Zorganizowano

5 szkoleń o tematyce: „Zasady postępowania adopcyjnego”, „Przemoc rówieśnicza”, „Złość. Jak ją zrozumieć”, „Reagowanie na destrukcyjne zachowania dziecka, wagary, bójki, alkohol, samookaleczenia, niktoryna, narkotyki” oraz „Stymulowanie rozwoju mowy” (*dowód: akta kontroli str. 40 – 41, 481 – 528*).

Osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą Ośrodek zapewniał dostęp do specjalistycznej pomocy w formie poradnictwa psychologicznego. Rodzice zastępczy korzystali z pomocy psychologa przy występowaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych z podopiecznymi, zaburzeń zachowania i emocji na skutek doświadczanej traumy w środowisku rodziny naturalnej, niepowodzeń szkolnych oraz uzależnień dziecka od współczesnych mediów. W okresie objętym kontrolą psycholog udzielił rodzinom zastępczym 133 porad w powyższym zakresie. Z kolei, dla rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej Ośrodek stworzył możliwość udziału w cyklicznych spotkaniach grupy wsparcia, której celem było wzmacnianie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych i umiejętności rodzicielskich. Zajęcia odbywały się w każdy pierwszy poniedziałek miesiąca w godzinach od 12:00 do 13:00 w siedzibie Ośrodka i prowadzone były przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczonych przez Dyrektora. W okresie objętym kontrolą odbyło się 10 spotkań, w których ogółem uczestniczyło 29 osób. Od kwietnia 2020 r. zajęcia w ramach grupy wsparcia zostały zawieszono do odwołania z uwagi na sytuację związaną z epidemią koronawirusa (*dowód: akta kontroli str. 529 – 572*).

Realizując zapis art. 76 ust. 4 pkt 2, 3 i 3a ustawy, Powiatowy Ośrodek Pieczy Zastępczej w Lubinie odpowiedzialny był za kwalifikację osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz organizowanie stosownych szkoleń w tym zakresie. Dodatkowo, Ośrodek zobowiązany był do zapewnienia kandydatom wymaganych badań psychologicznych. W okresie objętym kontrolą 69 osób zgłosiło gotowość do podjęcia się opieki nad dzieckiem w ramach rodzinnej pieczy zastępczej, w tym 21 osób w ramach rodziny zastępczej spokrewnionej, po 16 osób w ramach rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej oraz 16 osób do sprawowania opieki w ramach rodzinnego domu dziecka. Ośrodek w stosunku do wyżej wymienionych kandydatów, z wyjątkiem kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione, dokonał oceny spełniania przez nich warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy i sporządził dla 38 osób wstępną akceptację. W grupie osób, które po otrzymaniu wstępnej akceptacji zostały skierowane na szkolenie znalazło się 14 kandydatów do sprawowania opieki w ramach rodziny zastępczej niezawodowej oraz po 12 kandydatów do opieki w ramach rodziny zastępczej zawodowej i rodzinnego domu dziecka. Zgodnie z art. 42 ust. 1 – 3 ustawy, Ośrodek zgromadził następujące dokumenty: oświadczenie o braku ingerencji sądu w wykonywanie władzy rodzicielskiej, oświadczenie o wypełnianiu obowiązku

alimentacyjnego (o ile taki został nałożony tytułem egzekucyjnym), oświadczenie o pełnej zdolności do czynności prawnych oraz o braku skazania za przestępstwo umyślne, oświadczenie o braku leczenia odwykowego, zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach, opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego sporządzoną przez psychologa oraz potwierdzenie posiadania odpowiednich warunków mieszkaniowych zapewniających optymalny rozwój dziecka w Karcie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (druk własny Ośrodka). Czynności związane z przygotowaniem wstępnej akceptacji przeprowadzane były przez koordynatorów Ośrodka oraz psychologa, który wykonując badania kandydatów pod kątem posiadanych predyspozycji i motywacji wykorzystywał narzędzia badawcze, m.in. Test Kompetencji Rodzicielskich, CUIDA, CISS, SCID-II, dodatkowo wspierając się podczas badania metodą wywiadu oraz obserwacji. Następnie, Zespół do spraw kwalifikowania kandydatów, o którym mowa poniżej, sporządzał protokół stwierdzający spełnienie przez kandydatów wszystkich wymagań określonych w ustawie i skierowanie ich do udziału w szkoleniu, o którym mowa w art. 44 ustawy. Wskazany powyżej Zespół został utworzony na podstawie zarządzenia Nr 23/2018 Dyrektora Powiatowego Ośrodka Pieczy Zastępczej w Lubinie z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie powołania Zespołu ds. kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze lub prowadzących rodzinny dom dziecka, a także osób zgłaszających gotowość do udziału w szkoleniu dla kandydatów na dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz w sprawie wdrożenia procedury kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze lub prowadzących rodzinny dom dziecka oraz procedury kwalifikowania do szkolenia osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego (*dowód: akta kontroli str. 36 – 37, 573 – 658*).

Powiatowy Ośrodek Pieczy Zastępczej w Lubinie organizował szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Szkolenia prowadzone były na podstawie programu szkoleniowego dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej pn. „Rodzina”, dla którego Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wydał decyzję nr 14/2018/RZ z dnia 7 listopada 2018 r. o zatwierdzeniu programu na okres 5 lat, z wniosku Stowarzyszenia Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia” w Krakowie. Na podstawie umowy licencyjnej nr 17/2018 z dnia 17 grudnia 2018 r. zawartej pomiędzy Stowarzyszeniem „Pro Familia” w Krakowie a Powiatem Lubińskim ustalono, że Ośrodek może korzystać z programu szkoleniowego „Rodzina”, z tym że trenerzy programu muszą posiadać uprawnienia, o których mowa w § 2 pkt 3 i 4 licencji. Dyrektor Ośrodka wskazał

imiennie trzech koordynatorów do prowadzenia szkoleń. W okresie objętym kontrolą w Ośrodku przeprowadzono tylko jedno szkolenie dla kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz na dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego. W szkoleniu brały udział 4 osoby, które już wcześniej przeszły szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i w jego ramach odbyły również 10 – godzinne praktyki. Szkolenie miało więc charakter uzupełniający i pogłębiający wiedzę kandydatów z zakresu pieczy zastępczej. Wymiar godzinowy szkolenia był zgodny z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 274, poz. 1620). Kandydatom wydano świadectwa ukończenia szkolenia, co zgodne jest z art. 44 ust. 1 ustawy.

Ośrodek, w okresie objętym kontrolą, nie odnotował wpływu wniosków od osób posiadających świadectwa ukończenia szkolenia o wydanie zaświadczeń kwalifikacyjnych oraz opinii o spełnianiu warunków i oceny predyspozycji do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej (*dowód: akta kontroli str. 36 – 37, 659 – 683*).

Zgodnie z art. 46 ustawy, Starosta prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. Starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do prowadzenia wyżej wymienionego rejestru danych.

Dyrektor Powiatowego Ośrodka Pieczy Zastępczej, w ankiecie z działalności jednostki w okresie objętym kontrolą poinformował, że Starosta Lubiński upoważnił do prowadzenia rejestru danych, o którym mowa w art. 46 ust. 1 ustawy, Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie, a więc jednostki organizacyjnej powiatu, której niniejsza kontrola nie dotyczy (*dowód: akta kontroli str. 42 – 43*).

W okresie 12 miesięcy objętych kontrolą, Ośrodek otrzymał do wykonania 44 orzeczenia sądowe o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, w tym 32 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 12 w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W czterech przypadkach Ośrodek zwracał się do sądu z wnioskiem o zmianę orzeczenia w części dotyczącej formy pieczy zastępczej. Realizując obowiązek powiatu wynikający z § 2 ust. 1 rozporządzenia, Ośrodek wydał 16 skierowań dla dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu lubińskiego. W okresie objętym kontrolą jedno dziecko zostało umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej poza powiatem lubińskim. Spośród dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, dziesięcioro nie miało ukończonego 10 roku życia. W przypadku 4 dzieci umieszczenie nastąpiło wspólnie

ze starszym rodzeństwem, natomiast pozostała 6 to dzieci umieszczone interwencyjnie do czasu zakończenia postępowań opiekuńczych w sądach. Na dzień 22 czerwca 2020 r. we wszystkich typach placówek opiekuńczo – wychowawczych powiatu lubińskiego zamieszkiwało 71 wychowanków, w tym 9 osób które osiągnęły pełnoletność w pieczy zastępczej. Na podstawie przekazanej dokumentacji dzieci z grupy kontrolnej stwierdzono, że dla każdego z nich Ośrodek wydał skierowanie do placówki opiekuńczo – wychowawczej. Skierowania zawierały następujące dane i informacje: oznaczenie jednostki wydającej dokument, datę jego wydania, nazwę placówki opiekuńczo – wychowawczej, do której kierowane było dziecko, imię, nazwisko oraz datę urodzenia dziecka, podstawę prawną skierowania wraz z uzasadnieniem oraz sygnaturę akt postanowienia sądowego w sprawie. Wraz ze skierowaniami Ośrodek przekazywał do placówek opiekuńczo – wychowawczych dostępną posiadaną dokumentację, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia lub w przypadku jej braku, zwracał się do stosownych instytucji o jej wydanie. W każdym przypadku do skierowania dołączano orzeczenie sądowe o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej oraz informację z ośrodka pomocy społecznej gminy pochodzenia dziecka. Ośrodek realizował obowiązek wynikającego z § 7 rozporządzenia i o skierowaniu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej niezwłocznie informował pisemnie sąd, który orzekł o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej. W aktach spraw dotyczących kierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej stwierdzono również dokumentację potwierdzającą zasięgnięcie opinii dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej przed wydaniem skierowania, o czym stanowi § 4 rozporządzenia (*dowód: akta kontroli str. 684 – 787*).

Dyrektor Ośrodka złożył do akt kontroli oświadczenie, że w okresie objętym kontrolą, nie było konieczności wydawania skierowań i umieszczania w placówce opiekuńczo – wychowawczej dzieci cudzoziemskich. Dyrektor oświadczył również, że w powiecie lubińskim za kwestie związane z zawieraniem porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej odpowiedzialny jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie (*dowód: akta kontroli str. 45*).

Na dzień kontroli w Powiatowym Ośrodku Pieczy Zastępczej w Lubinie zatrudnionych było 14 pracowników merytorycznych, w tym dyrektor, psycholog i 12 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Wszystkie osoby zatrudnione na stanowiskach koordynatorów miały wykształcenie wyższe magisterskie na kierunkach pedagogika, pedagogika specjalna lub socjologia, natomiast osoba zatrudniona na stanowisku psychologa – wyższe studia magisterskie na kierunku psychologia. Dyrektor Ośrodka legitymował się dyplomem ukończenia studiów wyższych magisterskich na kierunku zarządzanie

i marketing. Zgodność zatrudnienia i kwalifikacji Dyrektora Ośrodka ustalono na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych oraz rozporządzeń Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych z dnia 18 marca 2009 r. i z dnia 15 maja 2018 r.

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora, wszyscy pracownicy Ośrodka złożyli do akt osobowych dokumenty dotyczące braku ingerencji sądu w wykonywanie władzy rodzicielskiej, realizacji obowiązku alimentacyjnego, o ile taki istnieje, braku skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe (*dowód: akta kontroli str. 8, 21 – 26, 788 – 789*).

W wyniku przeprowadzonej zdalnie kontroli problemowej w trybie zwykłym w Powiatowym Ośrodku Pieczy Zastępczej w Lubinie w zakresie dokonywania oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej, szkolenia i kwalifikowania kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej, kierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zgodności zatrudniania pracowników z wymaganymi kwalifikacjami nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 821).

.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

pracownik na urlopie wypoczynkowym

.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewa Oleniacz

